

tíðindablaðið

sosialurinPostsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Útgevandi: p/f sosialurin

Fyrirbilsblaðstjóri: Vilhelm Johannesen (ábyrgd)

Bláðólk: Hogni Djurhuus, Dagny Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Arni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

So vendi hann stúkuni

oddagrein

FÓLKATINGSVALIÐ hevur ikki gjørt parlamentarisku støðuna í Danmark greiðari. Tað eru ikki hendar størvegis brýtingar í atkvøðubýtinum tvørturum miðjuna. Hóast spádómar undan valinum góvu konservativa flokkinum tvífoldan av tingmannatalinum, so minkaði henda vónin skjótt síðstu dagarnar undan valinum og somuleiðis var afturgongdin hjá socialdemokratunum heldur ikki tann stóra sum spámenningar vildu vera við.

SAMANUMTIKID er lítið broytt tvørturum politisku miðjuna. Støðugt er borgarliga stjórnin bundin av stuðli frá Radikala flokkinum og Glistrupflokkinum, t.v.s. einum ótryggum grundarlag.

EIN stuðul aftrat, sum annars ikki undrar okkum, er umboðið hjá Fólka flokkinum; hesin flokkur

hefur undan hvørjum einasta fólkatingsvalið vissa veljaran um, at Fólka flokkurin ongantíð fór at »taka lut í donskum politikki«. So skjótt valið var av og støðan í fólkatingsinum tyktist at vera tann, at ein atkvøða væntaði í fáa meiráluta, var fólka flokksumboðið spurt um støðu sína. Og fingur vit greitt at vita, at nú hevur Fólka flokkurin »fór tilfallett« vent stúkuni og fer sjálvsagt at styðja stjórnina, »tí Fólka flokkurin kann ikki fella eina borgarliga stjórn«.

ØLL talan um at taka lut í donskum politikki ella ikki er nú við brestin á hugaleys, tí nú eru tað onnur ting, nú er Fólka flokkurin komin í »ta fjálgu stovuna« og nú blæsir hann upp á veljaran.

SO SKJÓTT var at skifta stúku hesuferð — men nú eru tær málreystu »vit eru feroingar serstøkt tjóð« røðurnar eisini væl goymdar til at taka framat til eina aðurførð, tá veljarin aftur verður mettur at hava gloymt tæy fægru orð og lyfti, sum vórðu svikin dagin eftir sjálvan valdagin.

inum og einki var spart. Stuttá skotbráðið gjørdi sitt til at tað ikki eydnaðist okkum at afturvísja nóg væl teimum mongu sera ósakliga álopunum bæði

frá Sambandinum og Fólka flokkinum. Men stúkuvandanin hjá Fólka flokkinum longu dagin eftir valið mátti opna eyguni hjá fólki um

hvussu innantóm og bløðrukend Fólka flokkspropaganda í veruleikanum er.

J. Lindenskov

Opíð bræv til Óla Breckmann, fólkatingslim úr Fólka flokkinum:

Fert tú at stuðla danskan flokk?

Tú og flokkur tín segði undir valstríðnum, at um tit fingur mann valdan í fólkatingsið, vildi hann standa óheftur av donskum partapolitikki.

Tit vildu bert taka lut, har feroysk víðurskifti vórðu umrødd.

Hetta var ein greið støða at hava.

Men tann 11. januar 1984 hevði danska útvarpið samrøðu við Óla Breckmann, og segði Óli nakað soleiðis:

Fólka flokkurin hevur verið umboðaður á danska fólkatingsi fyrr, ja, men 1973, av Hákun Djurhuus.

Og segði Óli, at Hákun tá tók støðu bert í víðurskiftum sum víðviku Føroyum.

Spurningurin frá útvarpsmanninum danska var so:

Fólka flokkurin er ein sjálvstýrisflokkur.

Óli segði, at Fólka flokkurin er ein liberalur sjálvstýrisflokkur.

Danski útvarpsmaðurin spyr so Óla Breckmann, feroyska fólkatingslimin, valdur av fólka flokkinum, við stevnuská, eingin omanfyri ella við síðina av Føroya Løgtingi:

vil tú styðja eina danska borgarliga stjórn?

Óli Breckmann svarar, at

— Tað vildi verið rimuligt at gjørt tað, og um tað kemur uppá tal, vil eg lata flokk mín avgera, hvat eg skal gera.

Sambært danska útvarpið idag er tað aktuelt, at Óli Breckmann, fólkatingslimur, verður roknaður í parti við donsku borgarligu stjórnina.

Tað vil siga, at Fólka

flokkurin í Føroyum avger, hvussu leingi ein donsk borgarlig stjórn verður sitandi.

Hetta er beint ímóti tí, sum er fært fram og sum valt er uppá.

So vita Føroya fólk tað.

Men so er spurningur mín til nývalda fólkatingslim Føroya:

— Styðjar tú eina danska borgarliga stjórn.

Hvussu hevði tú gjørt, um tað var ein arbeðjara stjórn, sum skuldi hava brúk fyri teim trimum norðurlatlantisku mandatunum.

Sambært tað sum tú segði í danska útvarpinum, og tað sum danska útvarpið bar sum tíðindi í dag, er tað avgerandi, at Føroya fólk fær at vita, hvar Fólka flokkurin flýtur í hesari sak.

Sverre Midjord

Verður rækjufлотin ofraður fyrri at fáa ein sáttmála við Noreg

Tann sorgarleikur okkum varð fyrri í Grønlandi, má ikki endurtaka seg nú víðvikjandi Svalbard.

Aftaná at hava sett seg í stóra skuld við keypi av nýggjum skipum til rækjufiskiskap í Grønlandi, endaði hetta ævintýr okkara við tí úrsliti, at vit bert høvdu gjørt royndarfiskiskap fyrri grønlendingar.

Tað skuldi verið ein sjálvsagdur rættur, at vit hildu áfram at fiska í minsta lagi til tæy skip, vit høvdu brúkt til hendar royndarfiskiskap, vóru avskrivnað.

Men rækjumenn maktadu einki, og tann fiskivinnupolitikurur, ið ferdur bleiv í Føroyum tá, var í trá við tað, sum hendi, so frá tí síðuni var einki annað at vænta.

Fleiri av okkara monnum sóu sær ongan møguleika at halda áfram við tí litla, sum okkum varð til lita. Skip blivu seld av landinum; lutvist til tað land, vit høvdu gjørt royndarfiskiskap fyrri; men tað var ikki nóg mikið við at taka skipini, teir

fingur manningarnar eisini.

Hin helvtin, sum eftir var, fór at royna aðrar leiðir, og funnu góð rækjumið við Svalbard. Vert er at hava í huga, at hendar roynd bleiv gjorduttan stuðul úr landskassanum; eitt undantak av tí vit kenna til. Heldur ikki hava aðrar tjóðir vist okkum á hesar leiðir.

Vónin birtist aftur av nýggjum. Her høvdu vit funnið leiðir, vit høvdu loyvi at fiska á; í hvussu so er í sama mun, sum norðmenn, og var tað nakar sum skilti støðu okkara, so vóru tað teir. So frá tí síðuni varð einki annað enn gott í vænti.

Eisini høvdu vit fingið eitt annað stýri her á landi, sum á fiskivinnu okkum hevði sagt seg verja allan tann rætt, vit høvdu við onnur lond.

Við hesum í huga fóru vit at umbyggja okkara rækjuskip, tí eitt vóru vit greiðir yvir, at øki, vit høvdu funnið, kravdu góð skip, serliga á vetrardeggi.

Men stokkutt var hendar gleði okkara, tá ið vit hoyrdu, at Føroya

Landsstýri hevði ofrað tann feroyska rækjufлотin fyrri at fáa ein sáttmála við norðmenn í 1983.

Árið 1983 er farið aftur um bak. Eitt fingur vit í hvussu er konstaterað. Tann avmarking okkum var fyrri hevði einki samband við at verja rækjusstovnin við Svalbard.

Hvat skulu vit so siga við Føroya Landsstýri. Vit siga; latið okkum fáa frið. Vit hava ikki verið til byrðu hjá nøkrum, hværki feroyingum, norðmonnum ella grønlendingum.

Sigið tit við norðmenn, at tann feroyski rækjumaðurin ikki dugur at siggja nakað sum helst grundarlag við tí avmarking, sum okkum varð fyrri í 1983.

Krøv okkara eru: Fáa tit ongan sáttmála við norðmenn uttan at ofra tann feroyska rækjufлотin (um hann er litil), so heldur ongan sáttmála.

Jóhann á Plógv

Tøkk og heilsan

Fólkatingsvalið er av. Javnaðarflokkurin rakk ikki á mál og kann bert konstatera, at eitt av víðismiklu amboðunum í politiska arbeidnum glapp av hondum.

Men harfyri er hvørki vónin ella treysti til at festa sær nýtt stóði í politiska stríðnum slept.

Tað er tvørturímóti.

Vit fingur eitt stutt valstríð undir umstøðum, sum av ymiskum orsökum vóru alt annað enn flokkinum til vildar. Innanhýsins ótryggleiki og stríð er ikki besta grundarlagið til at færa valstríð.

Veljarar javnaðarflokksins eiga stóra tøkk uppiborna fyrri trúfesti teirra, hóast vit megu ástanda, at tað ikki á hesum sinni eydnaðist at savna allar atkvøðurnar sum annars meta javnaðarstevnunna sum hina hollasta fyrri okkara samfelag.

Vandin fyrri framman liggur nú í teim broyttu umstøðunum, nú vit ikki

eiga umboð á Fólkatingsi og tí ikki hava møguleikan til beinleiðis ávirkan, vit annars hava havt.

Harafturat kann tað gerast vandamikið fyrri samfelag okkara at tað eru tveir borgarligir fólkatingslimir, annars um hevur tilknýti til Vinstraflokkinn og hin til Konservativa flokkinn, tveir stórir borgarligir flokkar. Meðan tilknýti til Socialdemokratiska flokkinn, størsta tingbólkin, er gloppið feroyingum av hondum.

Royndirnar hava altið synt, at Føroyar altið hava havt hollasta stuðul in í socialdemokratiska flokkinum. Tað er í teimum tíðarskeiðum, tá socialdemokratarnir hava sitið við stýrsvølin, at Føroyar hava merkt størstu brøðrahondina úr Danmark í uppbyggjningini av feroyska vinnilvinum, sociallóggevuni o.a.

Persónliga takki eg teimum mongu, sum góvu

flokki okkara sína atkvøðu — og fyrri tað álit tit vistu mær eisini til hetta fólkatingsvalið.

Hesi 4 árin tað gjørdist mín lutur at umboða Javnaðarflokkinn í Fólkatingsinum, hava verið góð og spennandi ár við einum sera áhugaverdum arbeðsøki. Tær mongu kontaktir við orpeðar úr mongum samfelagsbólum og tæy mongu einstøku máluni sum eg á ein og annan hátt kom upp í, hava eisini gjørt hesi ár til eitt fjøltáttað skeið.

Sjálvsagt er tað ein umbroying at skula sleppa hesum arbeðsøki sum mær dámdi, men tað er ein partur av politikaravrikseminum, at tú altið hevur óvissuna hangandi yvir høvðinum um nær tú kanst vera sagdur úr starvi — og tú skalt altið standa búgvín til at royna av nýggjum.

Í valstríðnum var ágangurin serliga rættadur móti Javnaðarflokk-